

Ez után a pont után az analóg rendszer megszűnt analógnak lenni, és a párhuzamos feldolgozási csatornák tulajdonságai lényegében azonosak. A színtér, a gamut és a sorozat második részében jelzett színértékelés változtatása semmiféle különbséget nem mutat fel. Fontos szempont, hogy a manipulációs folyamatok célja nem lehet az esetleges kiindulási eltérések megszüntetése. Éppen ellenkezőleg, ezek jellemzőinek értelemszerű megtartása a feladat.

Ez egy további érv az értelmetlen összehasonlítások ellen. Miután általában nagyméretű (4x5 inchtől felfelé) filmes kamerákat hasonlítanak össze, sokszor még nem is „full frame” formátumú digitális mérettel, a dolog nem érdemel túlzott figyelmet. Javaslat: egy 6,17x4,55 mm filmméretű kamerát készítvén kell az összehasonlítást elvégezni, ha csak az optikai, színátviteli paramétereket nézzük. Biztosítani kell az azonos leképezési arányt is. Ha viszont a végleges megjelenési formáról van szó, kiállítás, könyv stb., a kérdés nem JPG-szintű – amint arról már szó esett.¹⁸

Nem csoda, hogy a sorozat első és második részében leírtakra utalva a bemeneti csatorna választása egy igen széles körű megfontolásokon, intenciókon alapuló folyamat.

Az esetleges választás alapjai

A fizikai, optikai, matematikai érvek érvényessége relatív. Ami matematikailag, fizikailag igaz, annak a vizuális, intellektuális értéke még bizonytalan. A meghatározó tények a fotográfia kontextuális, kulturális rétegeiben keresendők. Ezen a ponton válik alapvető jelentőségűvé McLuhan a fentiekben idézett víziója, illetve az első részben vázolt változó kulturális, publikációs körülmények szerepe.

Miután nem a megoldás tételes meghatározása, hanem a figyelem felkeltése a cél, csak néhány fontosnak tartott pont megemlékezésére szorítkozunk.

Alapvető jelentőségűek az egyéni ismeretek, a belső, személyes indítatók. A stabil, sajátos meggyőződés sokkal inkább célravezető, mint a hirdetések vizsgálgatása.

Ennél közvetlenebb hatású a felvételi körülmények és a felhasználási terület átgondolása. A választott cím következtében talán nem érdektelen megjegyezni, hogy Michelangelo a Sixtus kápolnát festve nem kalapácsot használt, viszont a Pietà sem hozható létre ecsettel.

Az itt vizsgált helyzetre szorítkozva, az analóg tájfényképezészek nagyformátumú kameráit helikopterrel vagy serpákkal kell felvitetni a Mount Everestre az egyedi szépségű tájkép készítése érdekében. Ez a nevetségesnek tűnő megjegyzés sajnos gyakran kimarad a megfontolásokból. Egy adott alkotói folyamat nem hagyhatja figyelmen kívül az alkalmazási körülmények hatásait.

Ugyanilyen direkt módon lehet az eredményül kapott kép felhasználását meghatározó terület(ek) igényeit figyelembe venni. A hírfotó esetében például a közvetlen, elektronikus kapcsolatot a szerkesztőséggel sok esetben igen fontos, azaz meghatározó tényező az eszköztárat tekintve.

Van azonban egy sokkal nehezebben átlátható terület: a tömegesen hozzáférhető publikációs csatornák, a tömegesen gyakorolt személyes célú vagy széles körű hozzáférhetőséget célzó fotográfálási tevékenység hatása (itt ismét vissza kell utalni az első részben említettekhez). Ezek következtében a fotográfiai megjelenítés technikai alapjainak meghatározása egyértelműen nem

technikai kérdés. A közlés által elérni kívánt célcsoport kulturális, intellektuális jellegzetességei a meghatározó tények.

Visszatérve a technológiai oldalra, alapvetően fontosnak kell tekinteni az egyéni tapasztalatokat és a megbízható, iránymutató vélemények szerepét. Sajnos ezen a területen még sok a javítani való. Álljon itt egy nyomtatásban megjelent, a digitális rendszert értékelő, értelmező példa.

„A végső konklúziót tekintve a fotográfiai kép fel lett szeleltelve sok-sok egyenlő, valamilyen mértani rendszerben elhelyezkedő részre, majd számokká lett alakítva. Még tovább sarkította: a kép adatokká, számokká vált, tehát megszűnt képnek lenni. Digitális tárolás esetén a kép már elvesztette anyagszerűségét, pusztá adattá vált.” Maradva ennél a színvonalnál egy, a lábjegyzetben megadott megfogalmazás is jogos.¹⁹ Miután egyik kijelentés sem teljesíti a tényszerű, szakmai analízis alapvető követelményeit, a dolog közvetlenül átvezet a már említett morális, etikai területekre. Ki képes alapvető irányelvek meghatározására? Mi a szerepe a háttérben uralkodó érdekeknek? Mennyire erős a személyes irányultságok meghatározó szerepe? És így tovább...

Tulajdonképpen egy kicsit másképpen kellene a dolgokhoz állni. Fel kellene hagyni azzal, hogy melyik a nagyobb művészet, az analóg vagy a digitális eljárás.

Jegyzetek

¹ „Egyszer majd rituálisan elégetem az összes digitális gépemet :) Addig is csak munkához használok. Szabadidőmben pedig megpróbálok minél bonyolultabb módon fényképeket készíteni” – ez az Interneten található, talán viccnek szánt mondat nem tekinthető kiindulási pontnak. A feltűnést kereső megfogalmazáskor figyelembe kellett volna venni, hogy az Albumin papír jobban ég, mint a digitális Canon.

² Marshall McLuhan: The Gutenberg Galaxy, 1962 – a mi esetünkben a Neumann Galaxy!

³ Itt említendő meg az előzőekben ismertetett honlap esete vagy az Interneten százával található kísérlet. Egy példa az adott területen aktív weblapra: <http://www.kenrockwell.com/tech/filmdig.htm> – ahol megkísérlik a tudományos látzat keltését, méréselméleti megközelítésben számos pontatlansággal terhelt dolgokra támaszkodva.

⁴ A részletek a második részben találhatóak.

⁵ Ha a sorozat szerzője vizsgálná a helyzetet, lehet, hogy az eredmény az ellenkezőjére fordulna – lásd a mellékelt „analóg” képet – de hát idáig nem fog elfajulni a helyzet.

⁶ Montvai Attila: Is the photograph Really Real? – meghívott előadás, 11th International Photographic Conference. Kolkata, Proceedings – megjelenés alatt.

⁷ Ezzel a problémával részletesen foglalkozó közlemények: Montvai Attila: Fotográfia és kultúra, ISBN 9630926032. Montvai Attila: Dynamic standstill – meghívott előadás, 9th International Photographic Conference, Kolkata.

⁸ Az archaikus technológiáknak a mai körülményekre transzponált formái mutatják ezt a tendenciát.

⁹ Ezt a tudományos területen nem lineáris kapcsolatoknak nevezik – egy ilyen rendszerben egy meg egy nem mindig kettő!

¹⁰ Nem kivétel ez alól a lyukkamera esete sem!

¹¹ Extrém helyzetek, pl. egy fényérzékeny alapananyagra fekvő hölgy esete itt nem kerül tárgyalásra.

¹² Egyes esetekben már a negatív előállítás után közvetlenül megtörténik a digitálizálási lépés. Minek ellenségeskedni? Inkább együtt kellene dolgozni!

¹³ De sajnos sokszor a márkanév is szerepet játszik.

¹⁴ Ez az úgynevezett Fresnel/Fraunhofer limit, a leképezés geometriai tulajdonságaitól függően.

¹⁵ Illetve az anyagi lehetőségek!

¹⁶ Jobb lenne fizikát, bináris technológiát tanulni, mint analóg zászlót lobogtatni.

¹⁷ Az úgynevezett szaksajtóban gyakran primitív, fizikát nem ismerő kijelentések jelennek meg.

¹⁸ Egy másik javaslat: tesztelni kell a kollódiumos eljárással készített sportfotók tulajdonságait a Nikon D750 kamera által készített sportfotókkal, pl. a magasugró világbajnok a lécfölött.

¹⁹ A digitális fotó magas, Shannon által (Shannon a formális információelmélet megalapozója) definiált tartalomú adatrendszerével szemben az analóg fotó egy jellegtelen fém- vagy festékszemeskből eszkábált kotyvalék.

Szombat Éva: Practitioners

– Boldogság a Gyakorlatban

147 oldal 87 képpel, 19x24 cm

A szerző kiadása, a Pécsi József ösztöndíj támogatásával

ISBN 978-963-12-5781-6

Van egy kis bizonytalanság Szombat Éva képeinek, munkásságának megítélése körül. Karakteres, koherens, trendi, ezért elfogadják, és még (talán, és ha igen, szerencsére) futtatják is. Ennek fényében érdekes volt pár nappal ezelőtt látni, hogy

a Pécsi József ösztöndíj 25 éves fennállása apropóján a Capa Központban (ex-Ernst Múzeum) rendezett kiállításon, újságíróknak tartott kuratori tárlatvezetésen hogyan söpörtünk át azon a termen, amelynek felét ezek a képek töltötték meg. Pedig egy sajtómunkás próbálta a féket behúzni, sikertelenül. A trendiség ugyanis csak részleges, és amiben gondoljuk, ott

is csak látszólagos. De ez egyáltalán nem baj, sőt: a szememben kifejezett érdem.

Én úgy látom, ma Magyarországon az igazán trendi fotográfia komolykodó, felengzős, tudálékos – és meglehetősen üres. Évtizedekkel ezelőtt fájlaltuk a szakma szellemi háttérének hiányát, és azt hitük, ennél a hiánynál a bármi is jobb lenne. Pedig az aranyfedezet nélkül kimondott szónál nincs rosszabb.

Nyilván boldog pillanat volt, amikor a művészeti főiskolákat egyetemekké nevezték ki. Nagyot ugrott a presztízs, gyönyörű új névjegykártyákat lehetett nyomtatni. De utóbb a dolognak elég komoly hátulütői is lettek. Például a minősítési rendszer, ahol a *nem doktor* már nem is nagyon ember, de mert alapvetően nem neurobiológiáról és részecskefizikáról beszélünk, a tudományos jelleg leginkább kamuzással, habosítással érhető el. Nem ez volna az egyetlen lehetőség, de valahogy mégis ebbe az árokba csúszunk,

pedig a fotográfia a „nyelvi” eszközei alkalmassá tennék, teszik arra, hogy pontos fogalmazással, értő szerkesztéssel a szokottnál sokkal gazdagabb ismeretanyagot igen árnyaltan közvetítsen.

Az az érzésem, hogy a fotográfiai tevékenység megítélésekor manapság gyakorta kimarad az első lépés, a képek gondos megtekintése, *elolvasása*. A fotográfia látvány-része tudománytalan, ezért szinte alant. Az előkelő a fogalmi sík, ahol a verbális kifejezőkészség (hogy ne mondjam: belemagyarázás) szabadjára engedhető. Márpedig vizuális művek esetén mindennek az alapja a látvány. Persze nem a „szépség”, nem az „esztétikum”. De aminek a képen látható-azonosítható jele nincsen, azt a képpel kapcsolatban emlegetni nem más, mint üres hablatyolás.

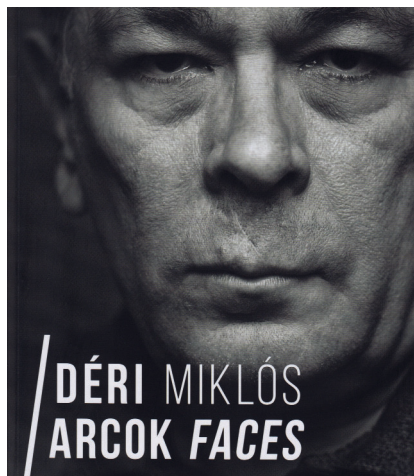
Szombat Éva munkássága számomra üdítően profán ebben a fontoskodó, tudományoskodó közegben. Ez a szemtelen profánság nem akarja másnak láttatni

ni a dolgokat, mint amik – és érdekes módon, a felületes szemlélő talán mégis mást lát. Mert aki nem figyel, azt hiszi, hogy Szombat Éva képei egyszerűen jópofák. Hogy trendi módon sugározzák azt a bulváros, celebes, agyatlan heppiséget, ami az egyszerű (értsd: primitív) embereknek a sajtó, a rádió és a televízió által szolgáltatott napi betevője. Pedig, amiről ez az egész szól, az az emberiség egyik legfontosabb kérdése: hogy ugyanis a lelki egyensúly mindennek az alapja, és a lelki egyensúlyért mindenki maga tehet (és kell is tegyen) a legtöbbet. Bizonytalán Magyarországon erre az egyik legkiválóbb negatív példa. Ez a nyugati világban elképzelhetetlenül általános szerencsétlenség-érzés nyitja meg a kaput az emberek lelkében az ostobaságnak, az agresszivitásnak, a kirekesztésnek, gyűlöletnek, és nem mellékesen sok betegségnek is. A szerencsétlenség-érzés ellen nem a sok pénz és a jó állás fog tenni, mert a soknál is van több és a jónál is van jobb, efelől tehát az elégedetlenség mindig indokolt marad. Szombat Éva képei ezek helyett azt sugallják, hogy az elérhető, megvalósítható apró részletekben, játékosságban is ott lakozhat a lelki béke. Ennek a százötven kiadatott (és ebből száz a megvásárolható) példányos terápianak a lényege általánosítható: mindenkinek meg kell találnia a saját mániáját, beteljesíteni saját örültségét, hogy ~~normális~~ boldog életet élhessen.

Déri Miklós: Arcok/Faces

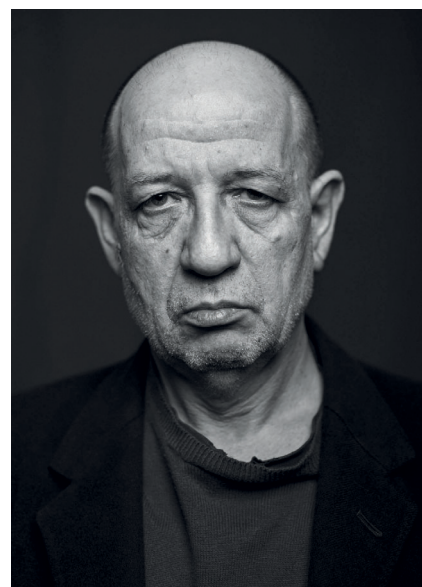
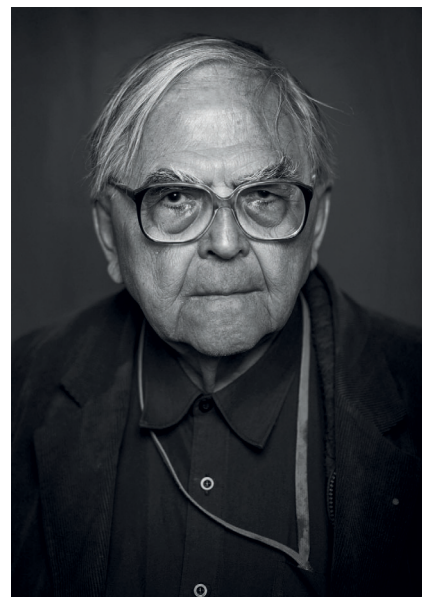
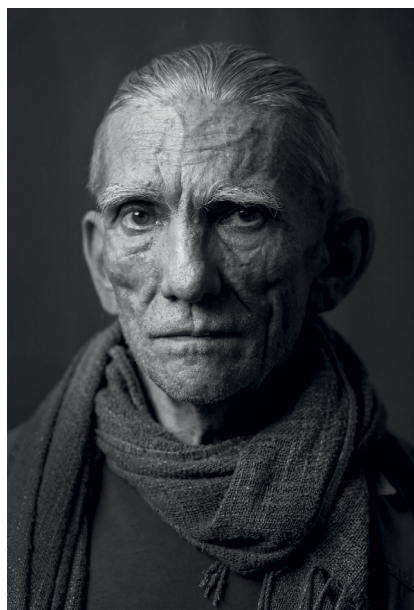
226 oldal 164 képpel, 19,2×22 cm
Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ és Deák Erika Galéria, 2016
ISBN 978-615-80232-9-0

A portré a képzőművészet egyik alapvető műfaja, a fotográfiának pedig ezen túl is szinte létjogosultságát jelenti, és ennek fényében szinte megdöbbentő, hogy a világ összes arcképfelvétele milyen szűk mezsgyén, milyen kevés eszköz felhasználásával készül. Bármerre indulunk, fényekkel, hátterekkel, technikával, kompozícióval, rövid idő alatt elfogynak a lehetőségek, és visszajutunk a kiinduló pontra. A dolog megunhatatlanságát valószínűleg a modellek állandóan megújuló, kimeríthetetlen tömege adja. Ebben a konkrét esetben Déri Miklós barátainak tömege, jellemzően szuverén gondolkodásukra és szabadságukra kényes értelmiségiek. Ez a két dolog jó közelítéssel ki

is jelöli az ember helyét a társadalomban, és ez egy igen vállalható hely, anyagilag persze nem annyira, mint erkölcsi oldalról nézve.

Ha hű akarok lenni a bevezetőhöz, a megvalósítás technikai részével nem is törődöm sokat. A barátokat udvariasan előre engedi az ember, és itt is ez történik: nem látom nyomát olyan erőszakos fotográfusi önmegvalósítási szándéknak, ami azt a lehetőséget, hogy a modell lelke-sorsa kiüljön az arcára, veszélyeztetné. A végeredmény pedig szerintem egy szomorú korrajz. Ahogy a modellek a társadalom egy jól körülírható, igen értékes szeletének reprezentánsai, úgy fáradt, elhasznált arcuk – merthogy legtöbbször fáradt, elhasznált arcokat látunk – azt mutatja, hogy a társadalomban a szuverén gondolkodó, szabadságára kényes ember pozíciója mostoha pozíció. Ennek a típusnak szokása a két végén égetni a gyertyát, mértéktelenül dolgozni, éjszakázni, dohányozni és olykor

inni is, és ez kiülhet az arcra, de ettől nem tűnik el a szemből a fény. Ez az ellenkultúra sorsa, mondhatnánk tévesen, de nem, ez a *kultúra* sorsa. Nem is azért, mert az *ellen* csupán nézőpont kérdése. Sokkal inkább, mert Lukács György állítása – ha zárójelbe téve elhagyjuk az ő ideológiai közegének szánt pontosítását – általánosan is igaz: a (párt)költő sohase vezér vagy sorkatona, hanem mindig partizán.

Kollányi Péter: Memento (Nádas Péter szövegével)

30 oldal 25 képpel, 22,5×24,4 cm
Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ, 2016
ISBN 978-615-80232-4-5

Az én emlékezetemben a 2006. augusztus 20-i budapesti vihar volt az első,

amely természeti csapásból a politikai haszonszerzés lehetőségévé lépett elő. Az ok persze egyszerű, az ötvenes években még túl kicsi voltam. De felnőttkoromban például semmi nyomát nem láttam annak, hogy az 1983. június 22-én az oroszországi bányában bekövetkezett sűjtőlégrobbanást – harmincheten haltak meg, és az esemény sor elindítója szintén egy hatalmas éjszakai vihar volt – a belpolitikai helyzet *fokozására* akarták volna felhasználni.

A vörösiszap-katasztrófa bekövetkezése után zavarba ejtően hamar kirajzolódtak a belpolitikai érdekek. Pedig ez nagyon nem jó. A biztonság ugyanis még normális állapotok között sem egyszerű kérdés, hanem egy sereg összetevő kényes és célszerű kompromisszumokkal terhelt, bonyolult halmaza. A biztonság a legjobb esetben sem „teljes”, hanem csak „elvárható” mértékű. Erre jön még – ha jön – a körülmények előre nem látható vagy a feltételezett legrosszabbnál is rossz-

szabb együttállása, és erre jöhet még rá az emberi felelőtlenségek esetleges sora, és a vakszerencse, ha éppen el nem fogy. De megfontolandó példa a repülőgép-szerencsétlenségek kivizsgálása, ahol hátrébb szorul a büntetés szempontja és előtérbe az okok felderítése: mert aki büntetéstől fél, attól nem remélhető, hogy őszinte, feltáró vallomást tegyen. Ha viszont a kiváltó okok nem derülnek ki, fennáll a katasztrófa megismétlődésének veszélye.

A 2010-es ajkai vörösiszap-katasztrófa megdöbbentő méretű és megdöbbentően látványos szerencsétlenség volt. Nem nagyon emlegették, mert a hangulat felszításába nem illett bele, hogy a katasztrófa által sújtott terület „alumíniumos” vidék volt. Generációk éltek ott abból, ami végül a veszítet okozta. A kiömlő iszap által elsodort házak jó része valószínűleg az alumíniumon szerzett jövedelemből épült. Az alumíniumiparnak, amiben Magyarország a rendszerváltásig világhatalom volt, sok környezetvédő köszönheti a csecsemőkori, dollárért vásárolt liberóját, hogy popsiját ki ne marja a pisitől átázott textilpelenka. Mindez persze semmit nem ment, de az egészhez hozzátartozik.

Hogy egy nagy és látványos katasztrófára rárepülnek a fotográfusok, több mint természetes. Robert Polidorinak Csernobilban, Pripjatyban és a Katrina hurrikán utáni New Orleansban készült képei örök mementók és művészi értékeik szerint is érdekes remekművek.

A 2005 és 2012 között MTI-s Kollányi Péter szépen dekorált kiállítási díjakkal, mellékesen Junior Prima díjas is. Ma már inkább határainkon kívül muzsikál. Honlapja szerint a világ vezető lapjai hoz-

zák képeit, olyanok, mint a *The New York Times*, a *The Washington Post*, a *Los Angeles Times*, a *The Guardian*, a *The Times*, a *Telegraph*, a *Stern Magazin*, a *Time*, a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, a *Die Zeit* vagy éppen a *The Wall Street Journal*. Nem kérdés tehát, hogy a képei sikerrel tükrözik fotográfusi szándékát. Nádas Péter az előszavával csak tovább emeli a szintet: okos és szép szöveget írt arról, amit egyébként nagyrészt szenzációhajhász lihegés vett körül – őnála ez így természetes.

Maga a könyv, minden tehát együtt, számomra mégis megdöccen kicsit. Az egyik megjegyzésem a szöveg formájára vonatkozik. Egyértelmű a tudatosság és itt helyénvaló is, hogy a szöveget, mint valami verset, rövid sorokra tördelik, de verset sem szoktak középre zárni. Azért nem, mert így olvashatatlant. Na jó, nehezen olvasható. A cipő se törje a lábam a szépsége kedvéért, és a kabátzsebet sem tudom szépnek látni, ha nem fér bele a tárcám. Ha akarom, ez nem is komoly gond, de ha valaki félúton feladja az olvasást, mert fellázadt a szeme, az veszteség. A másik megjegyzésem csak annyi, hogy nekem a nyomás mintha kicsit sötét, beégett lenne néhol. Itt ingoványos talajra kerültem, mert nem ismerem az alkotó véleményét, és ha ő így akarta, akkor nekem nem kell okoskodnom. Ez a sötétség ad egy hangulatot, ez akár rendben is lehetne, de valahol ott motoszkál bennem, hogy ennek a katasztrófának egyik sajátossága, hogy az iszap *szép vörösrre* festett mindent. Hogy ez az egész egyfajta maró, pusztító, halálos szépség.

TÍMÁR PÉTER

Vol. 2016/4 of Fotóművészet begins with an interview made by **Sándor Bacskaï** with photo artist **Gábor Máté** head of department at the Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (Moholy-Nagy Art University): “I was not at all up-to-date, I was not trend follower. I love clear photography free from any subsequent intervention. If only because of conceit I did not pay attention to trends, I did not like the idea to have a regard for what’s trendy at the moment in the world, and how I ought to make photos so that an advertising agency would give me an order or a gallery would buy my *cool* pictures.” ■

In *Balance between the two extremes* **Rita Somosi** reviews **Attila Haid’s** photos: “The majority of Attila Haid’s pictures are black and white pictures, colours are more embarrassing for him. This angular, abstracting image world is the closest to his minimalist form of expressing. On his landscape photographs you see compositions inclined to abstraction that are embarrassing, intentionally. He tries to alienate us from the concrete scenery, while he integrates classical landscape traditions into his pictures. He shows found scenes, he doesn’t intervene in the scenery, everydayness of the sceneries provides among others the strength of the series.” ■

“It doesn’t happen too often that literature and photograph come across in such a context that poems are written under the inspiration of photos. – points out **János Palotai**. At the **Mari Mahr** photo exhibition in Mai Mano Ház one could see a couple of examples through the poems by Jenny Bornholdt and Gregory O’Brien. Although picture-poems were already published in the avant-garde era as negation of the traditional typography, but this time it is not the case, we are talking not about illustrations but about metaphors which replace the missing true while not giving up the possibility of finding it.” ■

In *Ambivalent situations* **Judit Gellér** reports on **Anna Fabricius’s** exhibition “Subject, predicate, not names of secondary importance”: “As far as the contents of the series is concerned it is present and at the same time imperishable while some are playing with time lines. The photos are indoor still lifes, nature close scenes based on snapshot aesthetics, they appear like side notes or diary excerpts, they rise from the line of every days, while captions under them are dialogue-fragments of exchanging short text messages... Photo from every days, messages from the past”. ■

In *Through the eyes of a through passenger* **Anna Szilágyi** reports on **Miklós Mátrai’s** photos he made in Asia: “While staying abroad his days are always spent according to the same routine. During the day he is busy doing business, in the night he throws himself with his camera into the nightlife of Chinese towns. During his business trips he makes photos with special linking in other cities, too in Asia. He has a keen interest in and he feels irresistible impulse to take a photo of what he sees. His preferred artistic form, namely the portrait turned out to be most suitable ‘to condense’ the countless fantastic experiences he has had in his life, in a photo.” ■

György Szegő visited **Martin Parr’s** exhibition in Vienna: “Conclusions visitors of the exhibition would draw from the photos communicating in contemporary image language, not that the British or the Austrians are like that, but that we are like that. Using English humour I would say his colour pictures are – beyond the bizarre subject – unique because he composes a key colour, an inevitable dominant colour matching, colour contrast in the focus and thus the viewer of the photo is unable to be freed from the influence of the photo.” ■

In *The whole of the part* **Károly Kincses** writes about **László Horváth** who lives in France: “Have I earlier written that he has a special talent to cut pictures, to highlight parts in the whole; well, this time I am going »to surpass« myself, because on top of it he has an architect’s eyes even if he hasn’t got this kind of education. He constructs his pictures by means of precise main lines and small fine auxiliary lines. He takes special care to keep the balance of elements, the harmony of colours, he knows and respects the rules of perspectives, and he pays attention to the fitting of straight, inclined lines and curvatures.” ■

In *Lovely girls, lovely dresses, lovely pictures* **Rita Somosi** reports on the **Chanel** fashion-photo show: “It has become an elegant, timeless professionally designed material, built up mostly relying on classical traditions, trying to balance on the safe borderland in all fields (by selecting the dresses, models, scenes) without any particular risking, instead of unusual setting in, using static, even theatrical poses, classical picture cuttings.” ■

Anne Kotzan commemorates **Hilla Becher** (81) passed away in 2015: “»Bernd and Hilla Becher belong to the most distinguished contemporary artists« – Susanne Lange writes in the introduction of the memorial volume published in 2002, when the couple was rewarded with the Erasmus-Prize for their life-work. The Bechers are usually known as couple, and

their work is also regarded this way despite that after the death of Bernd in 2007 his wife went on archiving his life-work and photographing alone.” ■

In his series **Gábor Pfisztner** tries to analyse **the relationship between photograph and contemporary arts**. The title of the 3rd part of this series is *The form of the medium or the medium of the form...* “Therefore, if you want to talk about »photo art« then you ought to be able to define what those characteristics are, what is the uniqueness of photographing (in mental sense). Since photography is a »technical medium«, a technical means, this implies that it is changing, »developing«, transforming, not only the camera but »photographic materials, as well«. Then what is based on which the mediality of photographing and its specifics can be interpreted, which distinguishes it from other »media«?” ■

The meaningful title of **György Cséka’s** article is “*Selfie or the rule and the burying of pictures*.” “We are living under the ruling system of digital life. A signal must be given so as others should see and sense it because the presence is existence. I am present if as many as possible, acknowledge it. I am the best, the most successful, and indeed: I exist if I am seen. The law of quantity is that rules. Presence, existence means posting, acknowledgement means liking, sharing. The quickest, the most amusing picture is the coolest.” ■

Judit Nevelő reports on the photo-artistic selection of the **Szöllösi-Nagy-Nemes Collection**: By their own admission their collecting photographs, compared to their art collection, was made according to a less conscious conception, as long as in autumn 2004 while preparing for an exhibition using their own collection in the Photo Gallery of the Hungarian Electricity Works they discovered important guidelines coupling their works. One of them was the portrait of an artist mentioned above; the other one can be connected to the man-made work.” ■

Zsuzsanna Demeter revives snapshots from the past of the **Amusement Park**: “Photos made of the (so-called) English Park in the forties are part of the life-work of two famous photographers. In 1940 Tibor Inkey who worked as film studio photographer, too, photographed actresses Maria Fekete Tasnády and Rózsi Csikós in the Park. The other pictures made in the forties are photos of the most popular attractions in the Park, such as the funicular, the racing car, the roller-coaster, the Ferris wheel, made by István Szendrő.” ■

Béla Albertini compiled a very well-documented essay on the publishing circumstances of the book **Zwölf Aktaufnahme** by **József Pécsi** edited in 1922 in Berlin. “Those flicking through the nude album of the Hungarian photographer can see: Pécsi’s pictures fit in well in the interpretation of photographing in the 1910s and in the early 1920s in Austria and Germany. Therefore, publishing this book should be regarded – in international comparison – not as exceptional but as one fitting in well in a process. Exceptionality means that on album compiling level among Hungarian photographers József Pécsi was the only one able to accomplish it.” ■

In *Pista bácsi (Uncle Steve)* **Gábor Módos** bids farewell to photo artist **István Tóth**: “His unreserved, warm manner also helped him to get so close to his models, and by means of his professional skill he was able to immortalize those human feeling, characters with which he then piled success upon success all over the world.” ■

Zoltán Fejér’s photo-historical article presents the Middlemiss wooden-frame camera made in England: “Focussing screen retaining part of the cameras manufactured by British competitors is »suspended« above the base plate; it is retained in its place by locking screws and copper plates secured to the base plate. These driving elements shall be used when moving the focal plane back-and-forth. According to William Middlemiss’s patent the metal stud [rod-stub] built in the base plate is fitted into the bore in the copper plate holding the back plate. According to the inventor, when using normal or telephoto lens, the back plate is fastened better, more securely to the base plate, as usual.” ■

Excerpt from the third part of **Attila Montvai’s** series “*How many megapixel had Michelangelo’s hammer? Or is photo technology a creator instrument?*”: “Neither the last part of this series of articles is meant to provide recipes needed to generate »artistic values«. Therefore, pictures published here are randomly selected signals in order to refer to the importance of considerations determining own objectives. As a matter of fact this part aims to provide starting points to comprehensive investigation and careful examination of the actual role of photographic technology.” ■

Three new albums on **Péter Tímár’s Bookshelf**: Éva Szombat: Practitioners – Happiness in Practice; Miklós Déri: Arcok/Faces; Péter Kollányi: Memento (with Péter Nádas’s words). ■

Artwork SZOLGÁLTATÁSOK

Artwork 2 RESELL

- Használt fényképezőgépek bizományosi értékesítése.

Artwork 2 GO

- Fényképezőgépek, objektívek, egyéb eszközök bérlése.
- További információ: berles.artwork.hu

Artwork 2 PRINT

- Fotóelőhívás, nagy formátumú nyomtatás.
- 100 db 10x15-ös fényképkidolgozás esetén ajándék fotóalbumot adunk!
- További információ: labor.artwork.hu

Artwork 2 CLEAR

- DSLR és Milc vázak szenzortisztítása, bruttó 3990Ft-ért, 1-2 órán belül.
- Tisztítás mellé 50% kedvezmény 1 db Cyber Clean tisztító gyurma árából!

Artwork 2 REPAIR

- Fényképezőgép vázak, objektívek, vakuk javítása, ingyenes árajánlattal.
- Javítás mellé egyszeri 50%-os kedvezmény szenzortisztításra!

Artwork 2 CAL

- Monitor, nyomtató és projektor kalibrálás.
- Sigma (A) (C) (S) objektívek kalibrálása.